

Punkt 23.

Orientering om åbning af Østerå

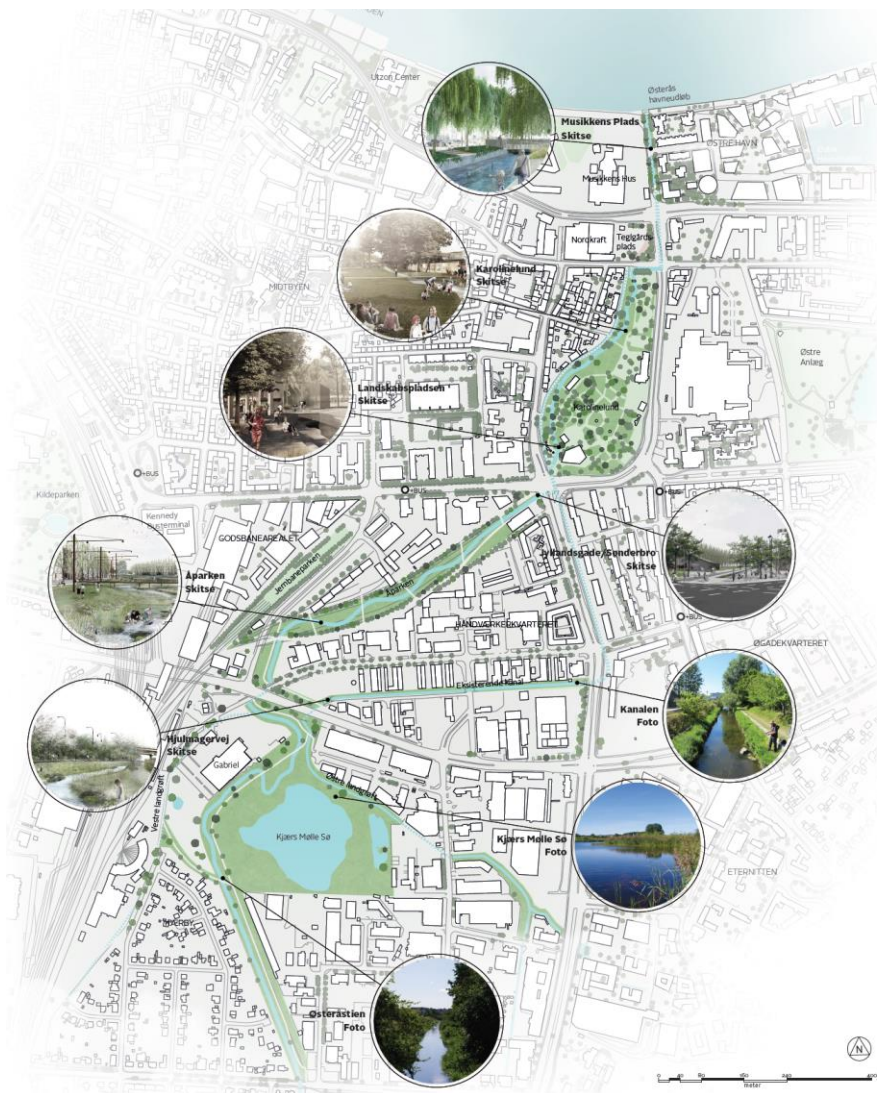
2014-5159

By- og Landskabsforvaltningen fremsender til By- og Landskabsudvalgets orientering sag om åbning af Østerå.

Beslutning:

Til orientering.

Helle Frederiksen var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Projekt åbning af Østerå gennem byen har været under udvikling og planlægning siden 2008. Projektet er udviklet på tværs af By- og Landskabsforvaltningen og Miljø- og Energiforvaltningen, og planlægges fortsat videreudviklet og gennemført i et tæt, tværgående samarbejde.

Projektet går i korthed ud på at åbne og lede den kanal- og rørlagte Østerå gennem Godsbanearealet/Hjulmagerkvarteret og Karolinelund samt at åbne kanalen over Musikkens Plads. Projektet bidrager med naturkvaliteter og stier som led i den igangværende byomdannelse og byudvikling i hele forløbet. De to nye forløb indrettes, så de kan rumme og tilbageholde store mængder vand, når det er nødvendigt. Samtidig med de nye åbne åforløb bevares de eksisterende kanaler, henholdsvis ved Gørtlervej og under Kanalstien. Kanalerne bidrager også til vandafledningen med en ekstra kapacitet som en nødvendig klimasikring af byen.

Projektet er hjemmehørende i By- og Landskabsforvaltningen i forhold til projektledelse og budget. By- og Landskabsforvaltningen har således ansvaret for planlægning, landskabs- og byudvikling og gennemførelse, mens Miljø- og Energiforvaltningen har ansvaret for miljø, vandløb herunder hydraulik og afledning af regnvand (Kloak A/S). Miljø- og Energiudvalget har på sit møde d. 7.3.2018 (godkendelse af åbning af Østerå, medfinansiering og omprioritering af kloakindsatser) (pkt. 7) godkendt at kommunens

spildevandsplan ændres, bl.a. med henblik på at sikre medfinansiering fra Kloak A/S til gennemførelse af projektet. Byrådet har efterfølgende godkendt sagen på sit møde d. 9.4.2018 (pkt. 3).

Illustrationen viser den vision, kommunen arbejder efter. Strækningen mellem Gabrielområdet og Åparken er dog endnu ikke på plads. I øjeblikket er et stykke udviklingsarbejde i gang for at finde den bedste rute for åen her set i forhold til byudvikling, erhvervelse af arealer/økonomi og de fremtidige rekreative kvaliteter.

De tre nævnte formål med projektet: klimasikring, natur i byen/vandmiljø og byudvikling/rekreation skal opfyldes samtidigt. Det gælder både for projektet som helhed og for hver enkelt strækning. I det følgende forklares de tre formål hver for sig.

Klimatilpasning er et vigtigt formål med projektet. Ved at skabe større kapacitet for afledning af regnvand i hele Østerås opland medvirker projektet til at gøre Aalborg mere robust overfor ekstreme regnhændelser, som der forventes stadig flere af. Det sker ved

- At vandet kan forsinkes i Åparken ved hjælp af et dobbeltprofil for vandløbet i terrænet, således at stier og skrænter inddrages som 'bassin', når det regner meget.
- At kanalen v. Gørtlervej bibeholdes og fungerer som ekstra skybrudsvej, når det regner meget. Det forventes, at Østre Landgrøft kommer til at levere vand til kanalen, og Østre Landgrøft bidrager netop med meget vand fra byområderne Frydendal, Gug osv., på den østlige skråning af Trandersbakken, når det regner meget.
- At kanalen under Kanalstien bevares som ekstra skybrudsvej, samtidig med at Østerå åbnes gennem Karolinelund. Det betyder større kapacitet til afledning i det samlede vandsystem.
- Kanalen mellem Musikkens Hus og Østre Havn er bygget i 1950'erne samtidig med de øvrige industrielle anlæg på havnen dengang, og den rummer rigelig kapacitet til afledning af vand – her er der således ikke behov for at øge kapaciteten.

Der er løbende i projektudviklingen foretaget hydrauliske beregninger af de mulige løsninger v. Miljø, og der er på baggrund heraf sket en optimering af løsningen. Miljø- og Energiforvaltningen har beregnet, at Kloak A/S med gennemførelse af projektet kan spare forsinkelsesbassiner, som man uden projektet ville have været forpligtet til at etablere i forbindelse med separatkloakering af omkringliggende byområder, for 30,4 mio kr. Der arbejdes på at sikre disse midler fra Kloak som en medfinansiering til Østeråprojektet. En betingelse er, at kommunen gennemfører samtlige etaper i projektet inden for en 5 års årrække.

Vandmiljøet i hele Østeråsystemet forbedres med åbning af vandløbet gennem byen. Projektet indgår i vandplanlægningen, selvom der ikke længere er tilskud fra staten, med fjernelse af spærringer for fisk ved Gabriel samt med den generelle forbedring af vandmiljøet, der sker ved ændringen fra det lukkede kanalsystem til et åbent åsystem med grusbund og brinker på langt de fleste strækninger gennem byen. Åen gennem byen forventes at få en god økologisk tilstand, bl.a. med mulighed for at fiske.

Langs med åløbet, på landjorden, tænkes også i biodiversitet og bynatur med varieret beplantning.

Hele strækningen planlægges som en rekreativ bevægelsesrute med et tilknyttet stisystem, og der lægges stor vægt på både oplevelses- og opholdskvaliteterne. Med hensyn til byudvikling kan Østerå gennem Åparken, Karolinelund og Musikkens Plads medvirke til en rekreativ styrkelse af den blå og grønne struktur, og åen som naturelement vil skabe en rå kontrast til den bymæssige bebyggelse, byrummene og parkerne.

Østerå fungerer som en drivkraft for byudvikling. Enggaards udvikling af Musikhuskvarteret på Østre Havn har været helt integreret med udvikling og etablering af denne første etape af Østeråprojektet, og Enggaard har også medvirket, sammen med Aalborg Kommune, både i projektudvikling, projektering, etablering og finansiering af kanalåbningen der. Også Åparken med Østerå fungerer som en drivkraft for byudvikling. Lærernes Pensionskasse har allerede bygget boliger i Godsbanearialet, ikke mindst afledt af kommunens planer om Østerå gennem området, og der er også interesse fra andre investorer i byudvikling i Hjulmagerkvarteret, i kanten af Åparken. Endelig spiller åbning af åen i området omkring Gabriel tæt sammen med overvejelser om byudvikling i området her.

I det følgende forklares lidt om de enkelte etaper, og hvordan økonomien og tidsplanerne ser ud for dem.

Den første etape ved Musikkens Plads er under anlæg og forventes færdig i løbet af 2018. Låget ovenpå kanalen mellem Musikkens Hus og Østre Havn (under Stuhrsvej) er skåret væk, og der skal bygges og tilføres 2 broer over åløbet, henholdsvis en vejbro i forlængelse af Østre Havnegade og en promenadebro helt ude ved Limfjordskajen. Kanterne skal bearbejdes til et rekreativt anlæg med opholdstrapper og udsigtsmuligheder, og der skal plantes hængepil. Belysning i området får en høj kvalitet, tilpasset den eksisterende belysning på havnefrontsområdet ved Musikkens Hus. Denne etape kommer i alt til at koste ca. 16 mio kr, hvoraf Enggaard har bidraget med halvdelen.

Den næste etape mellem Gabriel og Karolinelund, dvs. hen over Godsbanearialet via den nye park Åparken, er budgetsat med 50 mio. kr. til at skulle gennemføres i årene 2018-2021. Udviklings- og planlægningsarbejdet er i fuld gang, og kommunen satser på en endelig afklaring af åens forløb inden sommer 2018. Der planlægges gennemført et udbud af rådgiverydelser også i 2018, således at kommunen kan komme i gang med at få justeret skitseprojektet fra 2015 for etappen, med henblik på senere projektering og gennemførelse. Underføring af åen under Sønderbro, som er budgetsat med 16 mio. kr. i 2019 og 2020, skal koordineres med vejarbejdet i forbindelse med anlæg af +bussen. Fremover vil der til daglig løbe langt mindre vand i kanalen ved Gørtlervej end der gør i dag, så det er vigtigt at få sikret de rekreative værdier her. En opgradering af kanalen v. Gørtlervej, herunder bearbejdning af kanter og skråninger, hører med i denne etape.

Etappen gennem Karolinelund er sidste del af Østeråprojektet og vil fuldende det samlede projekt åbning af Østerå som en grøn, rekreativ bevægelsesrute, der styrker midtbyens grønne struktur, samt klimasikring af byen. Denne etape rummer

- en pladسدannelse, hvor vandet trækkes ind i parken fra kanalen under Kjellerupsgade
- forløbet gennem den vestlige del af parken, tæt på muren af terrænmæssige hensyn og for ikke at fylde mere end nødvendigt af hensyn til de øvrige, attraktive funktioner i parken
- afslutning af forløbet på Karolinelunds forplads ved Teglgårds Plads, inden vandet igen dykker under Karolinelundsvej for at komme til syne igen ved Østre Havn nord for Nyhavnsgade.
- Broer over åløbet i Karolinelund skal indgå som en del af denne etape. Derimod ligger en generel opgradering af Karolinelund uden for Østeråprojektet.

Som led i budgetdrøftelserne 2018-2022 søges om at få den sidste etape af Østerå, Karolinelund, på budgettet i 2022. Der er i forvejen afsat 1 mio. kr. i overslagsåret 2021 til Karolinelund. Overslagspris for de ovenfor nævnte anlægsarbejder for Østerå gennem Karolinelund er 15 mio. kr. Derfor foreslås det at fortsætte med 14 mio. kr. i 2022 – til gengæld forventes en resterende medfinansiering fra Kloak A/S på 10 mio. kr. Det vil være nødvendigt at færdiggøre det samlede Østeråprojekt med denne etape inden for en 5 års periode for at sikre medfinansiering fra Kloak A/S, foreløbigt beregnet til i alt 30,4 mio.

BUDGET	Forbrugt	2018	2019	2020	2021	2022
Musikkens Plads	16.000 -8.000					
Godsbanen		5.000 -1.500	5.000 -1.500	25.000 -8.500	15.000 -4.500	
Sønderbro			500	15.500 -3.000		
Karolinelund					1.000 -1.000	14.000 -10.000